

Uit het verleden... Martens Sotteau, Meerhoutstraat

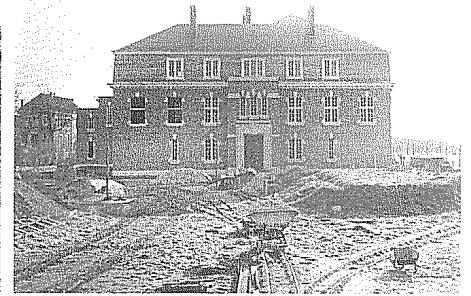
In het oktobernummer van 'Attentie' brachten wij het verhaal van het "Sint Camillus Gesticht" in de Meerhoutstraat. Het werd opgericht op een eigendom van Vicaris-Generaal Van Crombrugge. Hij schonk het aan de Zusters van de H. Vincentus a Paulo te Eeklo met de opdracht om er een tehuis voor jongens te openen. Deze schenking met voorwaarde werd op de raadzitting der orde op 3 September 1933 aanvaard. Deze orde zal echter maar 7 jaar actief zijn in Oostakker want in de raadzitting van 7 September 1940 lezen we dat het klooster te Oostakker (Meerhout + Sint Camillus Gesticht) verkocht is aan de " Eerwaarde Zusters van Sint Vincentius a Paulo (De grijze zusters of Dochters der Liefde) te Ans bij Luik". Met het geld van deze verkoop zullen de Zusters van Sint Vincentius a Paulo in 1942 een materniteit bouwen in De Moeie te Eeklo, in volle oorlogsjaren.

Toen de "Dochters der Liefde" uit Ans in Oostakker begonnen, waren zij reeds in het bezit van één deel van de erfenis van Advocaat-Generaal (aan de Gentse balie) Martens Sotteau, die gestorven was in 1938. Hij heette oorspronkelijk Georges Martens, geboren te Gent op 19 September 1861, en was een nakomeling van een Gentse Franstalige adellijke familie. Zoals het in die tijd vaker voorkwam kocht hij een tweede familienaam, namelijk die van zijn moeder waardoor hij vanaf toen voluit Georges, Marie, Joseph, Emile Martens Sotteau heette. Hij was een alleenstaande en had geen kinderen.

In zijn met de hand geschreven testament van 20 september 1931 laat hij een groot deel van zijn fortuin na aan de "Association des Filles de la Charité de Saint Vincent de Paul de la Province

1948: deze foto van de grondvesten toont ons duidelijk hoe robuust het gebouw zou worden.

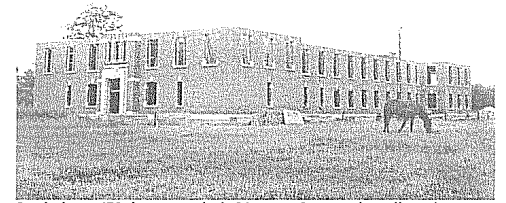
Het gebouw nadert zijn afwerking. Op de achtergrond, links, ziet men nog het oude kasteel staan.

de Liège à Ans". Hij koppelt er meteen de verplichting aan om na zijn dood een grafmonument op te richten op het Campo Santo te Sint Amandsberg (sectie E, n°1 bis). In mei 1938, drie maanden voor zijn dood, voegt hij er twee getypte bladzijden aan toe met instructies en voorwaarden waaraan zijn erfgenamen moeten voldoen. Hij beschrijft daarin in detail wat er na zijn dood met zijn stoffelijk overschot moet gedaan worden. In datzelfde document geeft hij ook opdracht aan de "Dochters der Liefde" om na aftrek van alle kosten voor het oprichten van het grafmonument, met het resterende bedrag een "hospice" of weeshuis op te richten, met voorkeur te Gent en die de naam moet dragen "Hospice ou Orphelinat Marten Sotteau". Hij sterft te Ukkel op 9 Augustus 1938.

Georges Martens Sotteau had een panische angst om schijndood begraven te worden en daarom beschrijft hij in het tweede deel van zijn testament hoe na zijn dood, zijn erfgenamen moeten te werk gaan. Hij beschrijft in detail hoe hijzelf en zijn moeder, vader en broer in het de familiegrafkelder moeten geplaatst worden. Zijn kist moet bestaan uit een binnenkist van lood van minstens 5 mm dikte, geplaatst in een eikenhouten kist. Ter hoogte van zijn gelaat moet er een glasraampje komen, zoals bij zijn moeder het geval was. Dit moest zijn vrienden toelaten om te controleren dat de dood onomkeerbaar was ingetreden. Na zijn dood moest zijn lichaam daarom minstens één week bovengronds blijven. Hij geeft ook de opdracht aan de zusters om na zijn overlijden, dagelijks en zonder onderbreken een H. Mis op te dragen tot zielenheil van hem en zijn familie. Er wordt verteld dat er de eerste maanden na zijn overlijden een krant moest gebracht worden naar het graf, zodat de bezorger ervan zich zou kunnen vergewissen of er geen geluiden uit het graf opstegen, maar daarover staat niets in het testament.

De " dochters der Liefde", in de volksmond ook de

Begin jaren '50: het weeshuis Martens Sotteau in volle opbouw.

vliegende nonnen genoemd vanwege de wijduitstaande witte kap, huisden na de overname in 1940 met de kinderen in het oude Kasteel Meerhout en in het Sint Camillus gesticht (de huidige Edugo kleuterschool). Eind 1948 startten ze met de bouw van een nieuw groots opgevat weeshuis op het domein naast het oude kasteel. Het had de allures van een kasteel. De ingang met traphal moest een kopie worden van het gerechtshof te Dendermonde met monumentale trap. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat het ganse bouwproject door de grootsheid ervan in financiële problemen kwam. In 1954 nemen de weeskinderen en Zusters hun intrek in het nieuwe gebouw, dat toen voor die tijd, van alle moderne middelen was voorzien, inclusief een kapel met klokkentoren. Vanaf dan verbleven er een 90-tal weeskinderen en kinderen geplaatst door het OCMW en het gerecht. Tijdelijk was er ook een eigen kleuterschool in het gebouw gevestigd waar ook kinderen van Oostakker terecht konden.

De "Dochters der Liefde" hebben in 1971 het weeshuis overgelaten aan de lekenorde "Zusters van het Wit huis" uit Merelbeke onder leiding van Maria Van Wayenberghe. Het werd een VZW en enkele jaren daarna hebben lekenbeheerders het tehuis overgenomen met als huidige directeur Maertens Philip. Eind 1994 verliet de "VZW Martens Sotteau" het onpraktische gebouw en nam zijn intrek in een gloednieuw gebouw in de Meerhoutstraat, op exact dezelfde plaats waar voorheen het oude Kasteel "Meerhout" stond. Martens Sotteau is vandaag een erkend begeleidingstehuis voor kinderen binnen de bijzondere jeugdzorg en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid. Men heeft er momenteel 38 kinderen onder zijn hoede. Het grote gebouw dat nu gedeeltelijk wordt verborgen door de gebouwen van "De Mozaïek" in de Wolfputstraat en dat door de stevige, zware constructie niet meer in aanmerking kwam om te verbouwen wegens de enorme kostprijs, doet vandaag dienst als school voor bijzonder onderwijs.

Het domein en weeshuis zijn nog steeds eigendom van de Zusters in Ans en worden in erfpacht gegeven aan de verschillende organisaties die er actief zijn zoals VZW Martens Sotteau, de Edugo kleuterschool, De Mozaïek en een school voor bijzonder onderwijs.

Guido Rogiers
Met dank aan Philip Maertens
en Zuster An Janssenswillen

Het graf op
Campo Santo.

Luchtfoto van het domein Martens Sotteau. Op de voorgrond het nieuwe weeshuis met daarachter het Sint-Camillus gesticht, nu de Edugo kleuterschool.